

૧૦૫

શ્રી નવીન

વિજય કમળા.

નાટક-ગાયનો.

“શ્રી દેશી નાટક સમાજ” માટે.

રચનાર,

મરહુમ સાક્ષર શ્રી હાલ્યાભાઈ ધોળશાહ. ઝવેરી.

પ્રસિદ્ધ કરનાર,

ઝવેરી. ચંદુલાલ દલસુખરામ ધોળશાહ.

પ્રસિદ્ધ કરનારે સર્વ હક સ્વાધીન રાખ્યા છે.

સને ૧૯૦૪

સંવત ૧૯૬૦

અમદાવાદ.

“ હાયમંડ જ્યુબીલી પ્રીટીંગ ” પ્રેસ

ટે. સલાખેસના દરવાજે.

કીર્તિતર આના.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગૂજરાતી કાપીરાખિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક C-૩૪

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ : જી ૨ - ૬ મળી ૭ ૧૧૨૬ ન

- ૧૧૨૧ નો

વિષય ટ, - : ૨-૪

શ્રી નવીન.

વિજય-કમળા નાટકના ગાયનો.

શ્રીમંત ગાયકવાડ સરકાર સયાજીરાવ મહારાજશ્રિ.

શ્રી દેશી નાટક સમાજને માટે.

રચનાર,

મરહુમ સાક્ષર શ્રી ડાહ્યાભાઈ ધોળશાજી ઝવેરી

પ્રસિદ્ધ કરનાર.

ઝવેરી. ચંદુલાલ દલસુખરામ ધોળશાજી.

આવૃત્તિ પહેલી.

પ્રસિદ્ધ કર્તીએ સર્વ હક્ક સ્વાધીન રાખ્યા છે માટે પ્ર-
સિદ્ધ કર્તીની રજા નિવાય કોઈએ છાપવું છપાવવું,
વેચવું વેચાવવું કે ભજવવું નહીં.)

અમદાવાદ.

હાયમંડ જ્યુબીલી પ્રોન્ટીંગ પ્રેસમાં
દેવીદાસ જગનલાલ પરીએ છાપ્યાં,

સંવત ૧૯૬૦--સને ૧૯૦૪

કોસ્મત રૂ. ૦-૨-૦ (બે આના)

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીશર્ટ-સંગ્રહ
૬૩૪

બાહર બખર.

આ ઉપરથી જણાવવામાં આવે છે કે, શ્રી નવીન ભજ
કમળા નાટકને નાટકના ગાયનોનો કોઈ પણ ભાગ, અગ
કોઈ પણ ગાયન કોઈ માણસે અમારી રજા, સીવાય છાપ
વો, છપાવવો કે ભજવવો, ભજવાવવો, નહીં તેમ કેતાં ભ
પણ માણસ અગર નાટક કર્તાઓ વગેરે ભજવશે, ભજવા
વશે, કે છપાવશે તો દાવદેસર ઇલાજ લેવામાં આવશે.

લી. ચંદુલાલ દલસુખરામ ધોળશાહ. ઝવેર
શ્રી દેશી નાટક સમાજ.

સને ૧૮૯૭ ના ૨૫ માં એક્ટ પ્રમાણે રજીસ્ટર કરાવી છે.

શ્રી પરમાત્મને નમઃ

શ્રી નતીન વિજય કમળા નાટકનો ટૂંક સાર.

મંગળાચરણ.

પ્રવેશ ૧—દીક્ષીમાં અલાહીદીનો બગીચો. સાહેલીઓ. સ્મયે
બેગમનો હાસ્યરિનોદ. બેગમનો રાખેલો. મુશ્લીસખાન
બગીચામાં આવે છે એકાએક બાદશાહ. અલાહીદીનનું
આવવું. મુશ્લીસખાન ને ગરદન મારવાનો હુકમ બેગમ
નું શાહ આગળ નીકળકંક થવું.
બાદશાહ ગદ્ગદનીતી તસ્વીર માગે છે. તસ્વીર જોઈ દી-
વાના બનવું ને પોતાની બેગમ બનાવવા નીશ્ચય બેગ-
મનું સમજવવું.

પ્રવેશ ૨—મુશ્લીસખાન તથા ગરદન મારનાર સીપાઇઓ મુશ્-
લીસખાનનો પરતાવો. સીપાઇઓની શીખામણ. બેગ-
મ આવી. સીપાઇઓને હાથ આપી મુશ્લીસખાનનો
બચાવ કરવો મેવાડમાં જઈ ગુપ્તવીશે રહેવા બલામણ
ને પોતે પાછળ આવવાનું વચન આપે છે. રોશનઆરા
તથા મુશ્લીસખાન આપ દીકરીને મેળાપ.

પ્રવેશ ૩—ચતુર્ભુજ દેવીના પુત્રની સોમાચાર્ય તેની દીકરી દીવા-
ળી સગપણ વિશે વાદ વીવાદ.

પ્રવેશ ૪—ચીતોડમાં રાણા લખમસીંહની કચેરી પટાવતો પાસે
રાજા પાદશાહ પદ્મનીની માગણી કરે છે. એવું બહેર

કરે છે શુરા સાંભળેલું શુર, પાદશાહ તો મોકલેલ જાસુસ પદ્મનીની માગણી રાણાનો તીરસ્કાર છેવટમાં. આઈના માં પદ્મનીનું મોઢું દેખાડીશું એમ કબુલ કરી. જાસુસને જવાબ દે છે. શુરવીર વિજયહીંહની. નાને બ-વીણ વચન, નાચ.

પ્રવેશ. ૫—મુઢલીસખાન બ્રાહ્મણના વેશમાં બેગમે કહેલા માણસની રાહ જોતો સુધ જાય છે. બેગમે પાછળ મોકલેલો ફતેહલ્લા દુંઢતો દુંઢતો ત્યાં આવી ચડે છે, બંને મળે છે. ફતેહલ્લાને પોતાની સાથે બ્રાહ્મણવેશે રાખે છે. છાવણીમાંથી ફરવા નીકળેલો પાદશાહ ત્યાં જાસુસ પદ્મનીના પ્યારમાં ગમગીન રજપુતોની ચાલાકીને શુરાપણાના જાસુસને મોઢે વખાણ પાદશાહનો મગરૂરીમાં જવાબ મોઢું જોવા જવા ઠરાવ.

પ્રવેશ. ૬—આઈના મહેલ. પદ્મની કમળા સાહેલીઓ ગરમો બીમ સીંહ લખમસીંહ વિજયસીંહ રણધીર બહાદુર વગેરે નીઓળખાણ બાદશાહ આઈનામાં પદ્મનીનું પ્રતીર્ષીબ બાદશાહનું મોહીત થાવું. શુરાઓ બાદશાહની મસ્કરી બાદશાહ મનમાં ગુસ્સે થાય છે. લાચાર થઈ જાય છે. વિજયતથા કમળા પ્રથમ પ્રેમ દર્શન.

પ્રવેશ. ૭—બીમસીંહ બાદશાહ ને વળાવા આવે છે. કપટથી બીમસીંહને કેદ છુટકારામાં પદ્મનીની માગણી બીમસીંહ બાદશાહનો તીરસ્કાર ને ફીટકાર.

અવેશ. ૮—દામમસીહ રણધીર બીમસીહ કેદ થયાની ખબર વિભમસીહનું આગમન પદ્મનીનું આવવું રજપુતોને ઠપકો પદ્મની આવે છે તેમ કરી મ્યાનામાં રજપુતો ગોઠવી પાદશાહ પાસે મોકલવા રણધીરનો મત દેવાને દમાચીજ નસીયત.

અવેશ. ૯—પાદશાહ પદ્મનીના પ્યારમાં મચળીન બેગમ પદ્મનીના સ્વરૂપનું વીવેચન બેગમનો તીવરક્રોધ બેગમ ગુસ્સામાં આવી જાયછે.

અવેશ ૧૦—પુરોહિત સોમનાથાર્ય કૈરવાચાર્યને મંદીરની બલામંચુ ગોટાશંકર ઉપર દીવાળીનો દાખ કૈરવાચાર્ય ઉપર દીવાળીની બદ દાનત

અવેશ ૧૧—બેગમ ગુલામાં વેર લેવાની ધુન કંદખાનામાં બીમસીહની મુલાકાત બીમસીહને ઉશ્કેરી પાદશાહનું ખુન કરવા લઈ જવું.

અવેશ ૧૨—ઝાવણીમાં મુતેલો પાદશાહ ખુન કરવા આવેલ બીમસીહ શુરા ક્ષત્રીની ટેક દયાનો દાખલો પાદશાહની તાજુબી સીપાઈ રાણાના છોકરાને પકડી લાવે છે પાદશાહની હરામ દાનત બીમસીહની આજીજ બેઈમાન પાદશાહને નસીયત ને છોકરાનો અચાવ પદ્મનીના મ્યાનાની ખબર—

અવેશ ૧૩—પાદશાહી ઝાવણી મ્યાના પ્યારમાં દીવાનો પાદશાહ પદ્મનીના બદલે પાદશાહનો પરાંજય કરનાર રજપૂત મહાવીરો તમ તથા રોશનઆરા રજપૂતોને હાથે કેદ—

લડાઈ—નાસી છુટેલ ભીમસીંહ ઓકરા સાથે પૂજનું
તુટવું રજપૂતોનોજ્ય અખાયબી ટેલો.

અંક બીજો.

પ્રવેશ ૧—લડાઈમાં મરણ પામેલ શુરવીર ઉદયસીંહની સ્ત્રી સતી-
રાજા આ સ્વર્ગની વીદાયગીરી રજપૂતોને આશીર્વાદ લ-
ડાઈમાં જ્ય મેળવ્યાની ખુશાલીમાં. દેવીના મંદીરમાં
હોમ યજ્ઞ.

પ્રવેશ ૨—ભૈરવાચાર્ય ત્યા દીવાળી ચતુર્ભુજના મંદીરમાં મોટા ઝો-
ચવ સાથે હોમ કરવાની વરધી પાખંડીનો પ્રપંચી
ઠરાવ દીવાળીને મદદમાં રહેવા સુચના.

પ્રવેશ ૩—સ્મશાનમાં સાન્નિ મેળવવા નીકળેલો રાણો લખમસીંહ
ગેબી અવાજ ચતુર્ભુજનું દર્શન અજોડીક દેવવાણી
સંશય ચુકત રાણો રણુધીરનો અભીપ્રાય લેવા વીચાર
ભૈરવાચાર્ય પાંદશાહનો સદેશો લાવનાર શતેઉલ્લા રજપૂ-
તોમાં ખટપટ કરાવવાથી ગુનાની માશીને બક્ષીસ તેવા
ખબર બીછાવેલી કપટજન આપ્યાદ.

રાણોને રણુધીર ફરીથી દેવી દર્શન દેવવાણીનો અર્થ
જાણુવા આતુર ભૈરવાચાર્ય પાસે જવા ઠરાવ.

પ્રવેશ ૪—ભૈરવાચાર્ય રાણોને રણુધીર દેવવાણીનો ખુલાસો કમળ
નામે કમળાનું બળીદાન રાણો મુચ્છામાં રણુધીર સ્વદેશ
સેવામાં દ્રઢ રાણો કન્યાના બળીદાન માટે દીલગીર
રણુધીર પ્રજા પ્રત્યેનો ધર્મ રાણાનું ડગમગનું ચીત સ્થીર
કમળાને ચાંતોડથી બોલાવવા ઠરાવ.

ભૈરવાચાર્ય પારખડેલી મુરદનો પેગામ ફેલેડલા દીલી ત-
રફ રવાના.

પ્રવેશ ૫—તંબુમાં શુતેલ રાણો લખમસીંહ એકા એક ઝંખકવું
કમળાને બોલાવા મોકલેલ છે. સુરદાંસ માટે પસ્તાવે
પુત્રી ઉપરનો પ્યાર કમળાને આવતી આકાવવા રામ-
દાસ સાથે બીજો પત્ર વફાદાર રામદાસ રાણાને શા-
ત્વના પત્ર લઈ રામદાસનું ચીતોડ તરફ જવું વિનય
કરી આવતા વિનયને રણુધીર વહેમી રણુધીરની દેવવાણી
ઉપર અસ્થા શુરવીર વિનય સીંહની હાથને હૈયાની
હીમત આર્ય ભુમીના બચાવ માટે પ્રશંસા કમળાને
રાણી બેગમ સાથે આવ્યાના ખબર. રાણો નીરાશ
બળીદાન માટે દ્રઢ નીશ્ચય હૃદય પાષાણ.

પ્રવેશ ૬—આશકની આબરી બેગમ દીવાળી સાથે જોશ જોવડાવ
મંદીરમાં જવું.

પ્રવેશ ૭—દેવળ દીવાળીના ગોટા જોવા આવેલ ગોટા શંકર જોશ
જોવડાવા આવતી બેગમ ગોટા શંકરના ગોટા બેગમનું
આકીન ગોટાશંકર ગુમ ભૈરવાચાર્ય બેગમ સાથે સંવાદ
પ્રેમમાં પુજો બેગમની આશા નીરાશ પોગળ પ્રકાશ
કરવા બેગમનો દાખ ભૈરવાચાર્યનો મગફરીમાં જવાબ
દીવાળી, મહાદેવ પ્રસન્ન ઘણી આંધળો થવાનો આશી-
ર્વાદ દીવાળીનો આનંદ.

પ્રવેશ ૮—દેશનઆરા વિનયતા વીરહમાં દીવાળી સાથે વાત ચીત.
કમળા સાથે રાણો દીકરીના લાડ મેલા વચન પીતાની

પુત્રી ઉપર પ્રેમઝી. ન જોઈ સકવાથી જવું રોશન-
આરા સાથે કમળાની વાતચીત રાણી વિનયસીંહ
સાથે વીચાર સંબધી વહેમ ચીતોડ કપડી જવા તે-
માસી કમળાનું શક-તુ રદ્યને પાવિય પ્રેમ.

વિનય-કમળા વહેમને વશ વહેમનો ખુલાસો કરવા.
રોશનઆરા સાથે વાતચીત દેશ દ્રોહી રોશનઆરા
કમળાના સુખની અદેખાઇ.

પ્રવેશ ૯—રાણી લખમસીંહ વિનયસીંહ સાથે વીચાર કરવા વીચાર
પતીની આજ્ઞા વિનયને કમળા-શકાનું સમાધાન પ્રેમ
જોડું પ્રેમમાં મગન—

પ્રવેશ ૧૦—રાણી વીવાની ખુશાલીમાં વિનયને કમળા કમળાને તેડવા
આવેલ દામદાસ બેદનો ખુલાસો વીવાને બદલે કમળાનું
બંધાદાન રાણી મુચ્છીમાં વિનયસીંહની અશ્વાસના

પ્રવેશ ૧૧—દીક્ષીમાં અલાઉદ્દીનની કચેરી બાદશાહની બડાઇ ખુ-
શામતીઆની ખુશામત બેરવાચાર્યનો પેગામ ચીતોડ
વરદ ચડાઇની તૈયારી નાચ—

અંક ત્રીજો.

પ્રવેશ. ૧—રજપુત હાવણી અશીણીઆશીનો આનંદ સપડાઇગયેલો
ફતેઉલ્લા નાસી છુટે છે.

પ્રવેશ. ૨—આશકના તીરસ્કારથી બેનર બનેલી બેમમ વિનયસીંહ
બેરવાચાર્યનું પોમળ પ્રગટ વિનયસીંહનું ભમણામાં
ભરખાવું. બેમમ ઉપર અવિધાસ—

પ્રવેશ. ૩—રાણી કમળા ક્ષત્રીધર્મ સાચવવા કમળાની દૃઢતાને મા-
તાને ધીરજ લખમસીંહ. રાણી સાથે ઝપાઝપી ગુપચુપ
નાસી જવા ભલામણ વિજયસીંહ રાણી સાથે બળીદાન
વીશે વાતચીત રાણાનું અપમાનને વિજયસીંહનો તીર-
સ્કાર રાણી તથા કમળાને રામદાસ સાથે ચીતોડ મો-
કલવા હુકમ કમળાના વીવાહનો અટકાવ કમળા દીલ
ગીર ગમન.

પ્રવેશ. ૪—ભેરવાચાર્ય રણુધીર કમળા નઆવવાથી વીચારમાં રોશ
નઆરાને જોતાં ભેરવાચાર્ય અન્નયજ્ઞ લશ્કર મોકલી
કમળાને બોલાવવી દીવાળી રોશનઆગ વીરહયુક્ત આં-
ધળા થયેલા દુધ પીતા ગોટાશંકરને દીવાલી ખુશાલીમાં

પ્રવેશ. ૫—રામદાસ સાથે રાણી કમળા પકડવા આવેલા લશ્કરી
સીપાઇ લડાઇ રામદાનું મૃત્યુ. કમળાને મંદીરમાં લઇ
જવી

પ્રવેશ ૬ ઠા—દેવી મંદીર.

ચતુરભુજ દેવી આગળ હોમયજ્ઞ બળીદાનની ઉતાવળ
આજ્ઞા રાણાની આંખે પાટા અચાનક વિજયસીંહ, રણુ-
ધીરની સાથે ઝપાઝપી કુવરીનો બચાવ ભેરવાચાર્યની
ભુલ રોશનઆરાનું બળીદાન ૫ પની સજ્જ દેવી રૂપે
બેગમ ભેરવાચાર્યનો ભરમ પાપી પૂરો પાદશાહ આ-
વ્યાની ખબર લડાઇની તૈયારી.

પ્રવેશ. ૭—દીવાળી પતીનું ખુન કરવા ઝેરન લાડુ કરણીના ફળ
પાપણીને નસીહત દીવાળીનો તીરસ્કાર.

અવેશ ૮-લગાઇ ક્ષત્રીઓના પરાજયથી રાણીઓ સતી થતી મળતી
 ચીતાઓ સ્વર્ગમાં જતાં વીમાનમાં બીમસીંહને પશુ
 નીનું દર્શન પ્રાદશાહને વજ્રર સુર્યાવંશનો પ્રકાશ અજ્ઞ
 તસીંહ આપ્યાદ.

૨૫૬૯.

૬૩૪
શ્રી શાન્તિનાથાય નમઃ

શ્રી નવિન

વિજય કમળા નાટકના ગાયનો.

સુવધાર—

મંગળાચરણ.

નામુ શાન્તિ દાતા, શિવ શિવ માર્ગ આપનારા

કાપનાર પાપ તાપવ

શ્રાપ સર્વ તનના

નવિન કૃતીઆ નવિન રંગ

નીર્ખી ગ્યાપે અંગો અંગ

શાન્તિ અચળ વિમળ

વીરમી વીકલ તર્ક મનના

નામુ.

નેપથ્ય—“ રમણુમ સાહેલી સલોની પીયારી ”

નદી—

સંકટ સહસ સહન કરશે જે સતી પતી-વૃત માટે

લાલચને અધવચ લટકાવી શીશ મુકે સાટે

ધન્ય તે શુરી પરાક્રમી પૂરી

સાહેલીઓ

રમણુમ સાહેલી સલોની પીયારી

મદકી ગગરીયાં ભરકર શીસ ધરો
 પનઘટ આવો તુમ સારીયાં—
 રૂમઝુમ બદરી ખીરહુકી ખરસન લગી આજ
 તરત મરત હું નાથજી, રખીઓ હમારી લાજ
 આવો સારી પ્રેમ દુલારી ઘુંઘટ ઝટપટ ખોલ
 આયે ખ્યારી ચતુર ખેલારી ઘુંઘટ ઝટપટ ખોલ
 હુમ વારીયાં હોની સારીયાં
 સ્યામ ખીહારી ઠાડે હે કબસેં તોરે આસ
 દુઃખ દરદ સખ દુર હો આવો હુમરે પાસ—રૂમ—

બેગમ સાહેલીયાં— ૨

દુર દુર દુરજી શુલશન જોખન તેરા હય ખીલા ખીલા
 નાહિ જ્યા દુખા જાજ નહિતો કહુંગી ખુરા ભલા
 ન શરમાય જાઓ, ખ્યારી માન જાઓ
 હીલના દુખાઓ જ્યાના કુડાઓ.
 છોડો સારી હીલસાજી—ખ્યારી માનજી—ટેક૦—

અલ્લાઉદ્દીન—મુકૂલીસ ૩

હુંગા મે તેરી જાન અરે ઓજાની સેયનાન
 બસ માફ કરો સુલતાન મેય હું નાહાન
 નહી કુચ્છ ધ્યાન બકસો મેરી જાન—
 બદજત હમીના નીકલા તું, આર હીલકા એસા મેલા
 નામ દુલાયા મેરાતું, હોગા તું હૈરાન—બસ

બેગમ—

૪

મોરે બાંકે સીપયાં ન મારોરે કટરીયાં

ન મારોરે કટરીયાં (૨)—

પધયાં પડું તોરે કહું કરજોરે—

ધડ ધડ ધડકત હૈ છતીયાં જીયા પીયા ન સતાઓરે—એજી

સાવરીયાં સહુના ન મારોરે નજરીયાં—

બેગમ—

૫

જાઓ જાઓ જાઓરે પીયારે દુલારે મોરે—

કોઇ ઈદર આયગા લટક તો નાહક સરકો પટક

તેરી હોવેગી રૂશવાઇ

બીનતિ કરત તોસે

દૈશન આરા—

૬

મેંય દુખીઆરી બન બન ફીરતી

ભૂખો પ્યાસોં દીન રાત મરતી—

માત પીતા મોયે છોડ સીધારે

દુખ દરીયામે નાવ હું ડારે

હરદમ પરવર ભગતી કરતી—

દરબારીયા—

૭

જય જય સુર્યવંશમાં નરેન્દ્ર સુર્યઅંશ

દુઃખ અધકાર દેવંશ નાર મહીપાળ છે

પ્રજા જન રંજનાર દુષ્ટને નીકંદનાર
 વંદનાર એક લીંગી ઇષ્ટને હયાળ છે
 નરોમાં નરેંદ્રમણી સુરના સુરેંદ્રમણી
 શીશો હીય વંશમાં વીશુદ્ધમણી માલછો—જય૦

બારાંગનાઓ—

૮

ધન્ય વિભુ નરવીર વિજયી
 ધન્ય વિભુ સુરતુર ઉરપુર પ્રગટ થતું
 ધન્ય વિભુ ઠામ ઠામ યશ નામ સ્થીર દર્શતું
 કાંતી જગ શાંતીકારી પૂર્ણ અંદ્ર જેવી સારી
 જય હો સદા—ધન્ય વિભુ—
 રઘુવંશે રાજહંસ, દુષ્ટવંશ કરિ ધવંશ
 હરો આપદા—

સાહેલીઓ—

ગરબો ૯

રાણાજીના રાજ્યમાં રૂડો ચાંદલીઓ ચળકે
 એ નોયરે ચાંદલીઆનો ચળકાટરે સાહેલીઓ
 ચળકે અચળ શીયળ નામનારે
 સતિના શીયળનોએ ચળકે ચાંદલીઓ
 અલ્યા તારા દ્રૌપદી સીતા કુન્તાનાર
 અનસુયા ઉમયા સતી અખંડ તેજ અંબાર
 જેણે સ્વામી શેવામાં ખાડયા પોતાના આણરે

શીર આઝ્યા સંકટ સહુ સહન કરી જેથે૦
 વનવશી વેડી બહુ દુઃખથી દીલને હાણુરે
 ભુખ દુઃખ ત્રશા સહન કરી શેઝ્યા ઝાડી જંગલ પાવાણુરે
 સ્વામી સંગે વાસતાં સ્મશાન સ્વર્ગ સમાન
 સ્વામી વીણુ માનો સખી સુખ સૈયા સ્મશાન
 પ્રેમી પોઢે જે પલંગે પ્રીતમ પ્રાણુ પ્રેમરસ ત્યાં છલકાય
 હસી હસાવે હેતે પ્રીતમ પ્રાણુ માનિની મન મલકાય. પ્રેમ૦
 કીશોર વયમાં કામીની વળી રૂતુ રાજવસંત
 એકાંતે આવી મળ્યા કામણુગારા કંથ
 નિતી રિતીએ નૌતમ નારી નવલ સંગ સાચુ સંસાર સુખમાણુ
 રામા રતીની પ્રસાદીતણુ રૂપ પુત્રો પ્રતાપી પ્રમાણુરે
 એ રીતે પઢતાં સખી દંપતી પ્રીતી પાઠ
 ઉભય લોક ઉજવળ કરે શીયળ ચંદ્ર ચળકાટ રાણુ૭૦

કમળા વિજય—

૧૦

સ્વીકારો સલુણા મારા પ્રેમની નીશાની
 મનમોહના હું માથે ચઢાવું
 એરે નીશાનીથી બંધાણી મારા નાથની સહાની
 મનમોહના હું જીવથી જડાઉં
 હવે તો હું તારો તુ મારી સહાની
 સાક્ષી સુખણુ દેવ લગ્ન કીયાની

દમ્પશ હું શુ' શાણી સ્વોકારે૦
લીમસીંહ અલ્લાહીદીન— ૧૧
જાજા યવન અહીંથી જા
સતિને સ્પર્શનાં જાણુ જાશે જાન— જાજા૦—
બોલ બહુ શુ' ગર્વી ગરજ
નવ જાણે પાદશાહને— જાજા૦—
સીંહ મુછવાળ લેવા ચાહ્યરે ખલરે
સરપ શીરમણી ચાહ્ય સુ'
લઈશ એ મનમાન સહુ હિંદવાણુ વળી તુજ પ્રાણુ
છટ જારે દુર થાને— જાજા૦—

રજપુછા

૧૨

બોલો બહાદુર બંકા વીરો ન્યાયી નીતીનો જયકાર
નીરાધારનો આધાર છે કીરતાર જગ સરદાર
કણુ કીડીને મણુ હાથીને કીરતાર છે દેનાર
વ્યભિચાર જીલમગાર કરો પાર પ્રલયકાર
માગ્યાવીણુ માડીપણુ નવ પીરસે એ જગનો ઠહેવાર
કરો ચા હોમ ને ચાં હોમ એકાકાર થઈ પોકાર—

બેગમ--અલા-

૧૩

ન કરો જાની સીતમ તુમ હમને તોખા કીયા.
કસમો ખા ખી લીયા

તેરે હય ગીસાર સનમ, હરઘડી હરખાર સનમ
 ચેહી હય આબર સનમ, તુંહી હય સીતમગાર સનમ
 તીરો ખંજરસે તો ખેતર હય બીસમીલ હોય
 તીરછી નજરકા ખુદા કોઈ ઘાયલ ન હોય
 થમને ઇસ્ક વો હય અસમે ખીન બીલકુલ હય
 ગુન્યા પંઝ મૂર્દ હય અદ સદા ખુલ ખુલ હય—

અલાઉદ્દીન—

૧૪

ચલ સરકળ દુર દુર નકર અયે શે નખરે
 બસ અબ ચાહ છોડો મેરી— કાહે દામન પકરે—
 ભુલકમેં હુઆ અસીર પદમનીને ડાલાકેદ
 કૌન અસે ચાહો વાહ વો પરી તું કાલીદેવ—

અલાઉદ્દીન—

૧૫

રતીયાં કટત નહી
 તનમે બીરહકી આગ સીલગ રહી—પ્રીયાબીન
 ઝેરી રતીયાં કટત નાહી—
 કહાં પ્રીયા કે દરસ પાઉ કહાંકો મીલન જાઉ
 અબતો અગન મોસે જાત નાહી સહી
 પ્રીયા બીન ઝેરી—
 પલ છીનના પરલ ચેન—તરસ રહેન ચેન
 પદમની મનમેરે બસ કહાં ચલીગઈ— પ્રીયા—

બેગમ—

૧૬

જાલીમ જલાદ કેસા બેદાદ એસા ઉસ્તાદ

બડા આજાદ કીયા બરખાદ

પ્યારા પ્યારસે ખાર કીતને ખાર ઝાર લાચાર કીતને
ફીરતે હય બીચારે મારે હોકર આવારે સારે તોખા
તોખા પુકાર

પ્યાર કેહે બીમાર કીતને ઇસ્કમે લાચાર કીતને
માથુકપે તનમન વારે ફીરતે હય લાખુ બીચારે

હરદમ દીલમે દીલદાર—

કઠીન પ્રીતકી રીત હય કોઈના દીને દીલ

વરના જગમે જનલે ખાકમે જાયગા મીલ— જા૦—

રાજખા સાહેલીઓ - ૧૭

ડાહ્યા દીસે અમશીરે દુઃખના દુઃગરરે

રેહ્યા સાતે સમુદ્ર એક સાથ સતિ રાજવા

અગન ઉઠીછે અંતરમાંરે

અરે અંગાર માંહી બળતા શણુગાર મારા

બળી જાયે હીર ચીરને શીરવાળ કંકણ મણી માળ

અગન લાગી આ અંબરમાં

આરે સંસાર માંહી ઉઠ્યો અંગાર હવે

માનો સાચો સંસાર સ્વામી સાથ બળતી આગમાં

ખડેન બલાપો હવે કરોમાંજી
 આરે સહીયર તમને નમી નમી વીનવેરેજી
 મુકેા માતા અમારે શીર હાથ સતિ રાજબા
 સ્વર્ગ વીશેરે સંચરતાંરેજી
 આશીશ સહુને સખી અંતરથી અરપુરેજી
 સાતે જનમ રહેજે સંગાથ સ્વામીનાથના
 ચરણ કમળ સેવ કરતાંરેજી

રાજબા—

૧૮

ભાગ્યશાળી ભરતના ભુમીપતી ભલા થાજેરે
 રણ જંગ ઉમંગી થાજેરે
 શાન્તિ સુસંધે ને વસી જંધે
 વીશ્વ વીશે વખાણુજેરે—

ભાગ્ય૦—

પુન્યશાળી પૃથ્વીપર પતિવૃતા સતી પંકાજેરે
 વીરમાતા વનીતા ગણાજેરે
 શતરૂ વીરમજે સંતાપ સમજે
 મહીમા મુખ્યમનાજેરે—

ભાગ્ય૦—

ભૌરવા ચાંચ—

૧૯

કેવો હું પાખંડી પુરો પાખંડે પુજાઉંછુ
 માંડો માંડે ક્ષત્રી જુઓ કેવો હું લડાવુંછુ—
 પાખંડ વીનાનો નર ખરોખર માનવો

દંબને દમામ પુર સ્વાર્થ સાધવામાં સુર
 કાટકુટ શાચ્ચુઠ લુટ કુટ કર્મકુટ
 કંદકિનાં ઊતાડું તુર—
 રણુ યજ્ઞમાં જરૂર શતરૂઓ કરાવુ ચુર
 આમતેમ તેમઆમ છળભેદ તણુ કામ
 જંગીજંગ ખહાદુર—

દેવવાણી

૨૦

રે મુંઢજો વિજયની મન આશતારે
 દે બાર પુત્રો મને બળીદાન સવારે
 ને એક સી કમળની ઉપમાજ વાળી
 દે દાન તું કુળવતી રૂધીરે પખાળી

હાંબનશી

૨૧

મને રાજ્ય આ સર્વ છે બાર તૂંધ્ય
 ગઈ જીંદગી સૌ પ્રીકરમાં અમૂલ્ય
 પ્રભ પુત્ર જેવી મને પ્રીયતો
 ન પુત્રો પ્રજનાથી અપ્રીય હો
 મને તુચ્છ વેલવની પરવા નથી
 હણુ જાન મારા જીગર જાનથી
 રૂધીરતું રૂધીરથી આરંબુ હદે
 હટી ભૂમી માતા જરા માર્ગ દે—

મને—

રઘુપ્રી—

૨૨

બલ સૂર્યવંશી ભુપો બાગ્યવંતા
 રઘુરા જેવા મહા માન્યવંતા
 રૂડા વંશ રાવળ તણી કીર્તી કે'તાં
 કવી કલ્પનાઓ કરી હારી રે'તા—
 સમર સીંહ ખુમાન ને કણ જેવા
 લડી તુર્ક સંગે કરી રાજ સોવા
 હીસો સૂર્યવંશે પ્રભુ સૂર્ય આપે
 તપે છે રવી આપના સદ પ્રતાપે
 છતાં શે કરો રાય આકૃંદ આવું
 થશે જે બવીળ્યે લખ્યું હોય થાવું—

ભીરવાચાર્ય —

૨૩

બાવું આનંદથી રનેહી સંખંધીને મલવા રંગથી વાહ વાહ
 હીલ્લી વીશેજવું હાલને હાલ બેગમને મળો થાઉં હું ન્યાલ
 બાવું આનંદથી—
 કીરમત માડું કેવું ખીલ્યું સાડું
 અંદ્ર પ્રકાશ થકીએ રૂપાળુ
 મેળવી માથુક હાથમાં હાથ
 માણીશું મોંજમળાહી દીન રાત

સુખેકરી. હળીમળી. પ્રીતીભરી. ખીલીકળી. બલીબલી ચુમી-
વળી રહીશું એક સાથ—

રૈશનઆરા— ૨૪

મારાલાલ લલીત લટકાળારે

કુવરજી કામણુ ગારારે મનહર એ મારે મન વસ્યારે—

જ્યાં ત્યાં જીવન જોની જાઉ

ખાંદ સાહીને ખોલાવું

ખોલો અલખેલારે મનહર એ મારે

આંખરાતી રાંતી થઈ, છાતી આ મુઝાતી રહી

છૂટયાં કયાં છળીલારે— મનહર—

ઘડી વર્ષ સમી થાતી, પલના સુખે વીતાતી

આવો વેલા બહેલારે—

રૈશનઆરા— ૨૫

મનમોહનને મળવા માટે રાખા ફેરૂ મનથી

કેમ કરીએ કામ કુંવરને નીરજી આ નય નથી

પ્રેહ પીડાથી થઈ છું વ્યાકુળ

જોયા મેં જે દીનથી—

પ્રેમ મદીરા પીખનીછું, ખાવરીઆ બદનથી

જીવમીઆ જોખનના જોરે, મસ્તછું મદ નથી

બળી બળી હું છેક બળી છું વીહની અગનથી

રસ ભોગી રતી રસજો સીચે

શાન્તિ પામુ તનથી—

સમાપ્ત.

બહાર પાપર.

નીચે લખેલાં પુસ્તકો શ્રી દેશી નાટક સમાજનો મુકામ
જ્યાં હોય ત્યાંથી અથવા અમદાવાદ તળપદમાં પ્રસિદ્ધકર્તા પાસેથી
મળશે. માટે જોઈએ સાહેબને જોઈતાં હોય તેજોએ રોકડ
હીંમતથી મંગાવી લેવાં. વેલ્યુપેએબલ અથવા નોટપેડ કાગળ,
રાખવામાં આવશે નહિ.

૩. આ. પા.

૧ સતી સંયુક્તા નાટકનાં ગાયનો. (આગતી પાંચમી)	૦-૨-
૨ સંગીત લોકાવતી નાટકનાં ગાયનો. „ પાંચમી)	૦-૨-૦
૩ પવિત્ર લોકાવતી નાટકનાં ગાયનો. „ છઠ્ઠી)	૦-૨-૦
૪ સતી પાર્વતી નાટકનાં ગાયનો. „ ત્રીજી)	૦-૨-૦
૫ અશ્રુમતી નાટકનાં ગાયનો. „ દસમી)	૦-૨-૦
૬ રામ વિયોગ નાટકનાં ગાયનો. „ ત્રીજી)	૦-૨-૦
૭ મ્યુનીસીપલ પ્રદેક્ષન નાટકનાં ગા. „ બીજી)	૦-૨-૦
૮ ભોજકમાર નાટકનાં ગાયનો. „ ત્રીજી)	૦-૨-૦
૯ સરદારયા નાટકનાં ગાયનો. „ સાતમી)	૦-૨-૦
૧૦ ઉમાદેવડી નાટકનાં ગાયનો. „ પાંચમી)	૦-૨-૦
૧૧ વીણાવેલો નાટકનાં ગાયનો. „ ત્રીજી)	૦-૨-૦
૧૨ વિજયા વિજય નાટકનાં ગાયનો. „ બીજી)	૦-૨-૦
૧૩ મદન મંજરી નાટકનાં ગાયનો. „ પહેલી)	૦-૨-૦
૧૪ ઉદય બાણ નાટકનાં ગાયનો. „ પહેલી)	૦-૨-૦

શ્રી દેશી નાટક સમાજ.

૬. શ્રી શાન્તિભવન થીએટરમાં—અમદાવાદ.

